

Streszczenie rozprawy doktorskiej

22.02.2021r.
Kraków,

Mgr Jacek Skrzypek

Semiosfera polskiej niereligijności.

Przedmiotem analizy uczyniono polskie grupy społeczne ukształtowane w kontekście podzielanego dystansu do partykularnych tradycji religijnych. Dysertacja omawia możliwy sposób konceptualizowania niewiary religijnej w ramach nauk o kulturze: jako problemu z zakresu relatywizmu kulturowego oraz jako zjawiska językopodobnego. Autor przedstawiona zarys teorii kultury szkoły tartusko-moskiewskiej oraz możliwe zastosowanie omawianego słownika do analizy niewiary religijnej.

W dalszych częściach dysertacji znajduje się analiza problemu przeprowadzona w oparciu o metody i perspektywy obecne w antropologii kulturowej. Pierwszą część analizy stanowi sekcja autoetnograficzna dotycząca indywidualnych doświadczeniach autora, będących rezultatem przeprowadzonych badań terenowych. Ponadto krytycznej analizie poddano proces wyznaczania terenu badawczego.

W ramach dysertacji określono momenty bifurkacji – konteksty historyczne wpływające na istotne zmiany w obszarze polskich niereligijnych stowarzyszeń oraz języków kulturowych. Omówiono współczesne formy aktywizmu niereligijnego zaobserwowane w trakcie badań etnograficznych. Jako najważniejszy kontekst kształtujący przedmiot badania został przedstawiony zwrot kulturowy związany z polityką tożsamościową. Nowy wzorzec kulturowy został zapoczątkowany w ramach tradycji sekularyzmu i humanizmu anglosaskiego a następnie zaadoptowany w polskim kontekście kulturowym z początkiem lat dwutysięcznych. Kolejnym wymiarem zagadnienia opisanym w dysertacji jest kultura aktywizmu i protestów ulicznych. Ostatnim analizowanym kontekstem uczyniono zjawisko sceptycyzmu religijnego ze szczególnym uwzględnieniem kultury debat publicznych. Badane zjawisko zostało opisane jako realizacja zwyczajów podtrzymywanych przez anglosaskie ruchy sekularystyczne od połowy XIX wieku. Współczesną wersję tych praktyk stanowiły debaty organizowane w ramach ruchu Nowego Ateizmu. Popularność Nowego Ateizmu sprzyjała adaptacji omawianego wzorca zachowań w polskim kontekście kulturowym.

